

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

DÖNEM: 28

YASAMA YILI: 3

GENEL KURUL KARARI

SAYI: 13

Çalışan kadınların analık izni haklarının uzatılması talepli dilekçeler

ve

Dilekçelerin görüşülemeyeceğine ilişkin Başkanlık Divanı Kararlarına

Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın itirazı

(Dilekçe Numaraları: D28-11994- D28-12191, D28-12440, D28-12676, D28-13073, D28-14967, D28-15115, D28-15344, D28-15361, D28-15426, D28-16709, D28-16712)

DAĞITIM TARİHİ

12 Eylül 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

İÇİNDEKİLER

1. DİLEKÇELER VE ÖZETLERİ	2
2. GİRİŞ	4
3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER	6
4. İLGİLİ MEVZUAT	7
4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası.....	7
4.2. 14/7/1965 Tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu.....	7
4.3. 22/5/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanunu	9
4.4. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ...	10
5. KAMU KURUMLARININ YAZILI AÇIKLAMALARI.....	11
5.1. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği	11
5.2. Sağlık Bakanlığı	11
5.3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	12
6. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI	13
7. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME.....	15
8. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ	17

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

1. DİLEKÇELER VE ÖZETLERİ

Dilekçe No	Dilekçe Sahibinin Adı Soyadı ve Adresi	Dilekçe Konusu
D28-11994	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	Çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılmasını ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesini talep etmektedir.
D28-12191	Furkan SOKU Akpınar Mah. 4047 Sok. Eyüp Sultan Apt. No: 3 İç Kapı No: 7 Karaköprü / ŞANLIURFA	
D28-12440	Büşra TSAKIR Düzlerçamı Mah. Ağalan Cad. No: 54 Döşemealtı / ANTALYA	
D28-12676	Aylin IŞIK ÜSTÜNTAŞ Düz Mah. Ongun Sok. Cemile Çelik Ve Hıs. Sitesi No: 13 İç Kapı No: 1 Altınordu / ORDU	
D28-13073	Selen HINISLI Ege Mah. 415 Sok. Çallı Sitesi A Blok No: 5A İç Kapı No: 4 Kuşadası / Aydın	
D28-13132	Eda SAVAŞ GÖNEN Erenkent Mah. Erenkent 56. Sok. 3 Etap Cv 10 No: 2 İç Kapı No: 15 Edremit / VAN	
D28-14967	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

D28-15115	Gamze ALÇELİK SAĞLIK Gedikkaya Mah. Sardunya Sok. No: 18 İç Kapı No: 16 Merkez / GİRESUN	Çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılmasını ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesini talep etmektedir.
D28-15344	Göktuğ TATAR Konevi Mah. Turgutoğlu Sok. No: 17/1 İç Kapı No: 17 Meram / KONYA	
D28-15361	Sevil ÇANTA Konevi Mah. Turgutoğlu Sok. No: 17/1 İç Kapı No: 16 Meram / KONYA	
D28-15426	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	
D28-16709	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	
D28-16712	Dilekçinin Talebi Üzerine Gizlenmiştir. (GİZLİ)	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

2. GİRİŞ

Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan Büşra TSAKIR'a ait “*çalışan kadınların analık izni haklarının uzatılması*” talepli dilekçe ve aynı mahiyetteki 12 dilekçe TBMM İçtüzüğü'nün 115 ila 120'nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.

Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınca dilekçelerin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi uyarınca, dilekçelerdeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, D28-11994 ve D28-12191 numaralı dilekçeler hakkında 27/11/2024 tarihli ve 6611 sayılı, D28-12440 numaralı dilekçe hakkında 27/11/2024 tarihli ve 6626 sayılı, D28-12676 numaralı dilekçe hakkında 15/12/2024 tarihli ve 6830 sayılı, D28-13073 numaralı dilekçe hakkında 15/12/2024 tarihli ve 6898 sayılı, D28-13132 numaralı dilekçe hakkında 15/12/2024 tarihli ve 6916 sayılı, D28-14967 numaralı dilekçe hakkında 10/02/2025 tarihli ve 7666 sayılı, D28-15115 numaralı dilekçe hakkında 10/02/2025 tarihli ve 7692 sayılı, D28-15344 numaralı dilekçe hakkında 10/02/2025 tarihli ve 7734 sayılı, D28-15361 numaralı dilekçe hakkında 26/02/2025 tarihli ve 7988 sayılı, D28-15426 numaralı dilekçe hakkında 26/02/2025 tarihli ve 7995 sayılı, D28-16709 numaralı dilekçe hakkında 27/03/2025 tarihli ve 8691 sayılı, D28-16712 numaralı dilekçe hakkında 27/03/2025 tarihli ve 8690 sayılı Başkanlık Divanı Kararı ile dilekçelerin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararlarına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından TBMM İçtüzüğü'nün 116'ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.

Haklarındaki Başkanlık Divanı Kararlarına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi uyarınca Komisyon Genel Kuruluna sevk edilen dilekçeler hakkında; Komisyon Genel Kurulu görüşmelerine esas olmak üzere dilekçelerdeki talep konusunun incelenmesi, Dilekçe Komisyonu Başkanlığının 25/12/2024 tarihli ve E-57747603-130.08-[D28-12191]-4102 sayılı ve E-57747603-130.08-[D28-12440]-4084 sayılı yazılar ile ilgili kurumlardan istenmiştir.

Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü'nün 7/1/2025 tarihli ve E-74073113-045.02-273376 sayılı yazısı, Sağlık Bakanlığının 24/1/2025 tarihli ve E-49635782-903.05-266517922 ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 14/3/2025 tarihli ve Z-81625851-622.01-18 sayılı yazısı ile Komisyona bilgi verilmiştir.

Söz konusu dilekçeler, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun aynı konudaki başvuruların birleştirilerek karara bağlanmasına ilişkin 11 Temmuz 2023 tarihli ve 4 Sayılı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

Kararı doğrultusunda Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7. toplantısında birleştirilerek görüşülerek karara bağlanmıştır. Komisyon çalışmalarına ve bu Raporun yazımına teknik katkıda bulunmak üzere Dilekçe Komisyonunda görevli Yasama Uzman Yardımcısı Aylin GÜLMAN ŞENER görev almıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

3. DİLEKÇEYE KONU İDDİA VE TALEPLER

Dilekçelerde özetle, çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılması ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesi talep edilmiştir. Bu düzenlemenin, doğurganlık oranlarını artıracak, aile birliğini güçlendirecek ve annelerin iş hayatına daha motive dönmesini sağlayacak önemli bir adım olacağı belirtilmektedir.

Dilekçeler hakkındaki Başkanlık Divanı Kararlarına itirazda bulunan Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın itiraz yazılarında;

- Çalışan kadınların doğum sonu ücretli izin süresinin kısa olduğu,
- Ekonomik nedenlerle istedikleri kadar ücretsiz izin kullanamadıkları,
- Bu durumun bebeğin anne sütü ile beslenmesinde ve bakımında çeşitli sorunlara yol açtığı,
- Evleri ile iş yerleri birbirine uzak olan annelerin süt izninden yeteri kadar yararlanamadığı,
- Mevcut süt izni süresinin yetersiz kaldığı,
- İş yerlerinde süt sağma ve emzirme için uygun koşulların bulunmadığı,
- İşverenler tarafından süt izni ve ücretli izin süresinin sınırlandırıldığı, annelik nedeniyle kadınların işten çıkarıldığı ya da statülerinin değiştirildiği,
- Bu nedenlerle çalışan annelerin bebeklerinin bakımı için hayatlarında zorunlu değişiklikler yapmak durumunda kaldıkları,
- Konunun ayrıntılı olarak ele alınarak tartışılması, araştırılması ve bu doğrultuda Komisyon Genel Kurulunca incelenip değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

4. İLGİLİ MEVZUAT

4.1. 18/10/1982 Tarihli ve 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

II. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri

(...)

B. Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi

Madde 88 – Kanun teklif etmeye (...) milletvekilleri yetkilidir.

Kanun (...) tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenir.

D. Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler

1. Genel ilkeler

Madde 128 – Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.

4.2. 14/7/1965 Tarihli ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

Mazeret izni:

Madde 104 – (Değişik: 13/2/2011- 6111/106 md.)

A) Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılamayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. **(Ek cümle: 29/1/2016- 6663/6 md.)** Doğum öncesi analık izninin başlaması gereken tarihten önce gerçekleşen doğumlarda ise doğum tarihi ile analık izninin başlaması gereken tarih arasındaki süre doğum sonrası analık iznine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir. **(Ek**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

cümleler: 29/1/2016- 6663/6 md.) Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyle birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, çocuğun teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta süre ile izin verilir. Bu izin evlatlık kararı verilmeden önce çocuğun fiilen teslim edildiği durumlarda da uygulanır.

B) Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.

C) (A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.

D) Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır.

E) (**Ek: 20/2/2014- 6525/7 md.**) Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

F) (**Ek: 29/1/2016- 6663/6 md.**) Doğum sonrası analık izni süresi sonunda kadın memur, isteği hâlinde çocuğun hayatta olması kaydıyla analık izni bitiminde başlamak üzere ayrıca süt izni verilmeksizin birinci doğumda iki ay, ikinci doğumda dört ay, sonraki doğumlarda ise altı ay süreyle günlük çalışma süresinin yarısı kadar çalışabilir. Çoğul doğumlarda bu süreler birer ay ilave edilir. Çocuğun engelli doğması veya doğumdan sonraki on iki ay içinde çocuğun engellilik durumunun tespiti hâllerinde bu süreler on iki ay olarak uygulanır. Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyle birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşleri de, istekleri üzerine (A) fıkrası uyarınca verilen sekiz haftalık iznin bitiminden itibaren bu haktan aynı esaslar çerçevesinde yararlanır. Memurun çalışacağı süreler ilgili kurum tarafından belirlenir.

G) Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü ödemeler hariç malî haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

4.3. 22/5/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanunu

Analık halinde çalışma ve süt izni

Madde 74- Kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı haftalık süre için çalıştırılmamaları esastır. Çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftalık süreye iki hafta süre eklenir. Ancak, sağlık durumu uygun olduğu takdirde, doktorun onayı ile kadın işçi isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, kadın işçinin çalıştığı süreler doğum sonrası sürelere eklenir. **(Ek cümle: 13/2/2011-6111/76 md.)** Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelere eklenmek suretiyle kullanılır. **(Ek cümleler: 29/1/2016-6663/22 md.)** Doğumda veya doğum sonrasında annenin ölümü hâlinde, doğum sonrası kullanılamayan süreler babaya kullanılır. Üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen eşlerden birine veya evlat edinene çocuğun aileye fiilen teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta analık hâli izni kullanılır.

(Ek fıkra: 29/1/2016-6663/22 md.) Birinci fıkra uyarınca kullanılan doğum sonrası analık hâli izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçi ile üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinen kadın veya erkek işçilere istekleri hâlinde birinci doğumda altmış gün, ikinci doğumda yüz yirmi gün, sonraki doğumlarda ise yüz seksen gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verilir. Çoğul doğum hâlinde bu sürelere otuzar gün eklenir. Çocuğun engelli doğması hâlinde bu süre üç yüz altmış gün olarak uygulanır. Bu fıkra hükümlerinden yararlanılan süre içerisinde süt iznine ilişkin hükümler uygulanmaz.

Yukarıda öngörülen süreler işçinin sağlık durumuna ve işin özelliğine göre doğumdan önce ve sonra gerekirse artırılabilir. Bu süreler hekim raporu ile belirtilir.

Hamilelik süresince kadın işçiye periyodik kontroller için ücretli izin verilir.

Hekim raporu ile gerekli görüldüğü takdirde, hamile kadın işçi sağlığına uygun daha hafif işlerde çalıştırılır. Bu halde işçinin ücretinde bir indirim yapılmaz.

İsteği halinde kadın işçiye, onaltı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde onsekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verilir. **(Ek cümle: 29/1/2016-6663/22 md.)** Bu izin, üç yaşını doldurmamış çocuğu evlat edinme hâlinde eşlerden birine veya evlat edinene verilir. Bu süre, yıllık ücretli izin hakkının hesabında dikkate alınmaz.

Kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam birbuçuk saat süt izni verilir. Bu sürenin hangi saatler arasında ve kaç bölünerek kullanılacağını işçi kendisi belirler. Bu süre günlük çalışma süresinden sayılır.

(Ek fıkra: 29/1/2016-6663/22 md.) Bu madde hükümleri iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçi için uygulanır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

4.4. 5/3/1973 Tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü

Dilekçelerin Başkanlık Divanınca incelenmesi:

Madde 116 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Dilekçe Komisyonunun; Başkan, Başkanvekili, Sözcü ve Kâtibinden oluşan Başkanlık Divanı, komisyona gelen dilekçeleri inceleyerek;

1. Belli bir konuyu ihtiva etmeyen,
2. Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren,
3. Yargı mercilerinin görevine giren konularla ilgili olan veya haklarında bu merciler tarafından verilmiş bir karar bulunan,
4. Yetkili idari makamlarca verilen kesin cevap suretini ihtiva etmeyen,
5. Kanunun dilekçede bulunmasını zorunlu gördüğü şartlardan herhangi birini taşımayan,

Dilekçelerin görüşülemeyeceğini karara bağlar.

Komisyon Başkanlık Divanı; bu kararlarını bastırır ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtır. Dağıtım tarihinden itibaren onbeş gün içinde itiraz olunmayan Başkanlık Divanı kararları kesinleşir ve durum dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 9/10/2018 -1200 S.Karar/25 md.) Komisyon Başkanlık Divanı; görüşülemeyeceğini karara bağladığı dilekçelerden, kanun olarak düzenlenmelerinde toplumsal yarar gördüklerinin birer örneğini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ve bilgi için Cumhurbaşkanlığına gönderir.

Dilekçelerin Komisyon Genel Kurulunca incelenmesi:

Madde 117 – (Ek: 16/5/1996-424 S. Karar/26 md.)

Komisyon Başkanlık Divanının 116 ncı maddenin dışında gördüğü dilekçeler ile aynı madde gereğince karara bağladığı dilekçelerden süresi içinde itiraza uğrayanlar, Komisyon Genel Kuruluna sevk edilir.

Komisyon Genel Kurulu, kendisine gönderilen dilekçeleri, ilk önce 116 ncı madde hükmü gereğince inceleyerek karar konusu olup olamayacakları hususunu kararlaştırır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

5. KAMU KURUMLARININ YAZILI AÇIKLAMALARI

Başkanlık Divanı Kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle Komisyon Genel Kurulunda görüşülmesi gereği hasıl olan dilekçeler hakkında; Komisyon Genel Kurulu görüşmelerine esas teşkil edebilmesi açısından Komisyon Başkanlığının 25/12/2024 tarihli ve E-57747603-130.08-[D28-12191]-4102 sayılı yazısı ve aynı tarihli E-57747603-130.08-[D28-12440]-4084 sayılı yazısıyla ilgili kurumlardan bilgi istenmiştir.

Bu kapsamda, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 7/1/2025 tarihli ve E-74073113-045.02-273376 sayılı yazısı, Sağlık Bakanlığı 24/1/2025 tarihli ve E-49635782-903.05-266517922 sayılı yazısı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 14/3/2025 tarihli ve Z-81625851-622.01-18 sayılı yazısı Komisyonumuza intikal etmiştir.

5.1. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği

Konu hakkında bilgi istenmesi Komisyonumuza intikal eden Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğünün 7/1/2025 tarihli ve E-74073113-045.02-273376 sayılı cevabi yazısında aşağıdaki hususlar belirtilmiştir.

Bilindiği üzere; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 88'inci maddesinde; "*Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir...*" hükmü, 128'inci maddesinde; "*...Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir...*" hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede, memurların izinlerine ilişkin hususlar kanun ile düzenlenmekte olup bu konuda kanun teklif etme yetkisi milletvekillerinin uhdesinde bulunmaktadır.

5.2. Sağlık Bakanlığı

Konu hakkında bilgi istenmesi Komisyonumuza intikal eden Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 24/1/2025 tarihli ve E-49635782-903.05-266517922 sayılı cevabi yazısında aşağıdaki hususlar belirtilmiştir.

Ülkemizdeki kamu kurum ve kuruluşlarında memur statüsünde görev yapan tüm personelin tabi olduğu 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Mazeret izni" başlıklı 104'üncü maddesinde, analık izni süresi ve kullanım şekline ilişkin hükümlere yer verilmiş olup Bakanlığımızca da mezkûr Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde iş ve işlemler yürütülmektedir. Talebe istinaden kişiye özel bir uygulama yapılması mümkün olmayıp, yukarıda anılan Kanun hükümleri genele şamil uygulama olması nedeniyle kanun değişikliği olmaksızın Bakanlığımızca yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

Ayrıca, kamuda çalışan kadınların doğum izinlerine ilişkin Bakanlığımız bünyesinde bir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

mevzuat çalışması bulunmamaktadır.

5.3. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Konu hakkında bilgi istenmesi Komisyonumuza intikal eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığının 14/3/2025 tarihli ve Z-81625851-622.01-18 sayılı cevabi yazısında aşağıdaki hususlar belirtilmiştir.

21.4.2021 tarihli ve 31461 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 73 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 8’inci maddesinin birinci fıkrasına eklenen (i) bendinde yer alan “Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen temel hedef ve amaçlar çerçevesinde; memur diğer kamu görevlilerinin tabi olacakları personel rejimlerinin temel ilke ve esaslarının belirlenmesine, hukuki ve mali statülerinin ve uygulama esaslarının tespit edilmesine, düzenlenmesine, geliştirilmesine, personel rejimleri arasında uyum, denge ve koordinasyonun sağlanmasına ilişkin iş ve işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,” görevi ile (j) bendinde yer alan “Memur ve diğer kamu görevlilerine ilişkin mevzuat hükümlerinin uygulanmasını izlemek, uygulama birliğini sağlayıcı tedbirleri almak, uygulamayı yönlendirmek ve ortaya çıkacak tereddütleri gidermek,” görevi Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunmaktadır. Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanunu’na tabi personel açısından söz konusu dilekçede yer alan hususlarla ilgili olarak Bakanlığımızca yürütülen bir çalışma bulunmamaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

6. DİLEKÇE KOMİSYONU GENEL KURULU TOPLANTISI

Dilekçe Komisyonu Başkanı Adana Milletvekili Sunay KARAMIK başkanlığında, 14/5/2025 tarihinde gerçekleştirilen Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 7'nci toplantısında; gündemin “İtiraza Uğrayan Başkanlık Divanı Kararları” kısmında, “çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılması ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesi” talepli D28-12440 numaralı dilekçe ile aynı mahiyetteki 12 dilekçe görüşülmüştür.

Komisyon görüşmelerinde dilekçeler hakkındaki Başkanlık Divanı Kararlarına itiraz eden Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından özetle;

- 2025 yılının “Aile Yılı” olarak ilan edilmiş olmasıyla birlikte Dilekçe Komisyonuna doğum izniyle ilgili çok fazla sayıda talep geldiği,
- Çalışan kadınların doğum sonu ücretli izin sürelerinin kısa olduğu ve ekonomik nedenlerle de istedikleri kadar ücretsiz izin alamadıkları,
- Annelerin bebeğin anne sütüyle beslenmesinde ve bakımında sıkıntı yaşadıkları,
- Evin iş yerine uzak olmasının süt izni kullanmaya engel olduğu,
- Süt izni süresinin yetersiz olduğu,
- İş yerinde süt sağma ve emzirme için uygun koşulların olmadığı,
- İşveren tutumlarının süt izni ve ücretli izin süresini sınırlaması ve bu nedenle çalışan annelerin bebeklerinin bakımı ve emzirme için yaşantılarında değişiklikler yapmak zorunda olduğu,
- Annelik nedeniyle işten çıkarılma ve iş yerinde statü değişikliğinin sıklıkla karşılaşıyor olduğu,
- Bu konunun detaylı bir şekilde araştırılması ve incelenmesi ve bu konuda Dilekçe Komisyonu tarafından bir alt komisyon kurulması gerektiği ifade edilmiştir.

Komisyon görüşmelerinde söz alan Bursa Milletvekili Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU tarafından özetle;

- Dilekçe Komisyonunun vatandaşların her türlü sorununda başvurabildiği özel yetkileri haiz bir Komisyon olduğu,
- Kadınların cinsiyetleri nedeniyle ayrımcılığa uğradığı,
- Kadınların çoğunlukla işe alımlarda, “Evlenecek misin?”, “Hamile misin?”, “Doğum yapacak mısın?”, “Çocuk yapacak mısın?” gibi sorulara maruz kaldığı,
- Kadınların özellikle özel sektörde engellerle karşılaştıkları ve doğum sonrası sorunlarla ilgili destek olunması gerektiği,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

- Kadınların iş hayatına ve sosyal hayata katılmalarının güçlü ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma için gerekli olduğu,
- Bu nedenle hem özel sektörle hem de kamuyla ilgili tedbirlerin alınmasının, kadınların hamilelik nedeniyle bu ayrımcılıklardan korunmasının ve bu doğrultuda yasal düzenlemeler yapılmasının gerektiği, ifade edilmiştir.

Mersin Milletvekili Ali BOZAN'ın Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanının 27 Kasım 2024 tarihli ve 6611 ve 6626 sayılı, 15 Aralık 2024 tarihli ve 6830, 6898 ve 6916 sayılı, 10 Şubat 2025 tarihli ve 7666, 7692 ve 7734 sayılı, 26 Şubat 2025 tarihli ve 7988 ve 7995 sayılı, 27 Mart 2025 tarihli ve 8691 ve 8690 sayılı Kararlarına itiraz etmesi üzerine görüşülmekte olan D28-12440 numaralı dilekçe ve aynı mahiyetteki 12 dilekçenin; dilekçelerde geçen talebin karşılanabilmesi için kanun hükümlerinde değişiklik ya da yeni bir kanun yapılmasına ihtiyaç bulunduğu, TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi gereğince Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116'ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerektiği belirtilerek; TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmesine ilişkin önerge kabul edilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Dilekçe Komisyonu

7. USUL VE ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Dilekçe hakkında aşağıdaki işlemlerin yapıldığı tespit edilmiştir:

- Dilekçe Komisyonuna müracaatta bulunan “*çalışan kadınların analık izni haklarının uzatılması*” talepli D28-11994, D28-12191, D28-12440, D28-12676, D28-13073, D28-13132, D28-14967, D28-15115, D28-15344, D28-15361, D28-15426, D28-16709 ve D28-16712 numaralı 13 dilekçe, 115 ila 120’nci maddeleri kapsamında işleme alınmıştır.
- Dilekçe Komisyonu Başkanlık Divanınca dilekçenin incelenmesi sonucunda; 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun ile TBMM İçtüzüğü’nün 116’ncı maddesi uyarınca, dilekçedeki talep konusunun yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektirmesi nedeniyle, Başkanlık Divanının 27/10/2024 tarihli ve 6611 ve 6626 sayılı, 15/12/2024 tarihli ve 6830, 6898 ve 6916 sayılı, 10/02/2025 tarihli ve 7666, 7692 ve 7734 sayılı, 26/02/2025 tarihli ve 7988 ve 7995 sayılı, 27/03/2025 tarihli ve 8691 ve 8690 sayılı Kararları ile dilekçenin görüşülemeyeceğine karar verilmiştir.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine dağıtılan söz konusu Başkanlık Divanı Kararlarına, Mersin Milletvekili Ali BOZAN tarafından TBMM İçtüzüğü’nün 116’ncı maddesi kapsamında itiraz edilmiştir.
- Hakkındaki Başkanlık Divanı Kararına süresi içerisinde itiraz edilmesi nedeniyle TBMM İçtüzüğü’nün 117’nci maddesi uyarınca Komisyon Genel Kuruluna sevk edilen dilekçe hakkında; Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü’nün 7/1/2025 tarihli ve E-74073113-045.02-273376 sayılı yazısı, Sağlık Bakanlığının 24/1/2025 tarihli ve E-49635782-903.05-266517922 ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 14/3/2025 tarihli ve Z-81625851-622.01-18 sayılı yazısı ile Komisyona bilgi verilmiştir.
- Dilekçe, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 14/5/2025 tarihli 7’nci toplantısında görüşülmüştür.

Dilekçe üzerinde yapılan usulî incelemede herhangi bir aykırılığa rastlanmamış olup, esas yönünden değerlendirildiğinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

- Çalışan annelerin doğum sonrası bakım sürecini desteklemek amacıyla analık izni süresinin uzatılması ve ücretsiz izin haklarının genişletilmesi talep edilmektedir.
- Kadın memurların analık izni, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 104’üncü maddesinde düzenlenmiştir. Mezkûr maddede; kadın memurlara doğum öncesi sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

altı hafta süreyle analık izni verilmesi, çoğul gebeliklerde ise doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenmesi hükme bağlanmıştır. Süt izni mezkûr maddede; kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verileceği şeklinde düzenlenmiştir. Yarı zamanlı çalışmaya ilişkin ise doğum sonrası analık izni süresi sonunda kadın memurun, isteği hâlinde çocuğun hayatta olması kaydıyla analık izni bitiminde başlamak üzere ayrıca süt izni verilmeksizin birinci doğumda iki ay, ikinci doğumda dört ay, sonraki doğumlarda ise altı ay süreyle günlük çalışma süresinin yarısı kadar çalışabileceği hükme bağlanmıştır.

- Doğum yapan memura verilecek aylıksız izin, 657 sayılı Kanun'un 108'inci maddesinde düzenlenmiştir. Mezkûr maddede, doğum yapan memura, 657 sayılı Kanun'un 104'üncü maddesi uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden isteği üzerine yirmi dört aya kadar aylıksız izin verileceği hükme bağlanmıştır.
- Kadın işçilerin analık izni ise 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 74'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Mezkûr maddede, kadın işçilerin doğumdan önce sekiz ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı haftalık süre için çalıştırılmamaları, çoğul gebelik halinde doğumdan önce çalıştırılmayacak sekiz haftaya iki hafta süre ekleneceği hükme bağlanmıştır. Kullanılan doğum sonrası analık hâli izninin bitiminden itibaren çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla ve çocuğun hayatta olması kaydıyla kadın işçiye isteği halinde birinci doğumda altmış gün, ikinci doğumda yüz yirmi gün, sonraki doğumlarda ise yüz seksen gün süreyle haftalık çalışma süresinin yarısı kadar ücretsiz izin verileceği düzenlenmiştir. Ücretsiz izin ise; isteği halinde kadın işçiye, on altı haftalık sürenin tamamlanmasından veya çoğul gebelik halinde on sekiz haftalık süreden sonra altı aya kadar ücretsiz izin verileceği şeklinde düzenlenmiştir. Süt iznine ilişkin mezkûr maddede, kadın işçilere bir yaşından küçük çocuklarını emzirmeleri için günde toplam bir buçuk saat süt izni verileceği hükme bağlanmıştır.
- Bu itibarla mezkûr talebin karşılanabilmesi için, yani çalışan kadınların analık izni haklarının genişletilmesi amacıyla yukarıda belirtilen kanun hükümlerinde değişiklik ya da yeni bir kanun yapılması gerekmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Dilekçe Komisyonu

8. GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

Yapılan inceleme sonucunda; çalışan annelerin doğum sonrası izin sürelerinin uzatılabilmesi ve ücretsiz izin haklarının genişletilebilmesi için 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunları ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nda Kanun'da değişiklik ya da yeni bir kanun yapılması gerektiği anlaşılmıştır.

Dilekçe Komisyonu, Anayasa'nın, TBMM İçtüzüğü'nün ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde çalışmalarını sürdürmektedir. Anayasa'nın 88'inci maddesinde, kanun teklif etmeye milletvekillerinin yetkili olduğu belirtilmiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 116/1'inci maddesinde “*Dilekçe Komisyonunun ... Başkanlık Divanı Yeni bir kanunu veya bir kanun değişikliğini gerektiren ... dilekçelerin, görüşülemeyeceğini karara bağlar.*” denilmiştir.

TBMM İçtüzüğü'nün 117'nci maddesi gereğince, Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun dilekçeleri öncelikle 116'ncı madde hükmü çerçevesinde incelemesi ve karar konusu olup olamayacaklarına karar vermesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince dilekçenin karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Dilekçe Komisyonu

KARAR CETVELİ

Toplantı No : 7

Karar No : 13

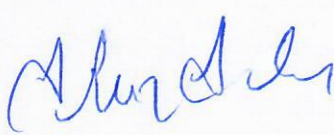
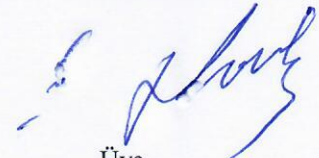
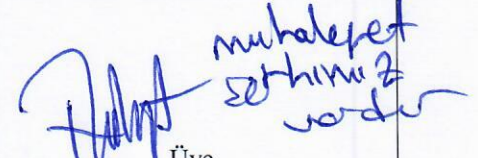
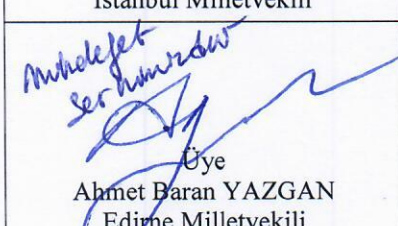
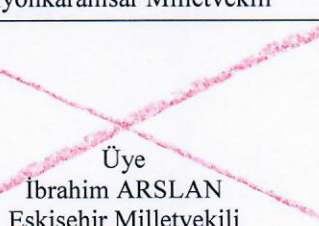
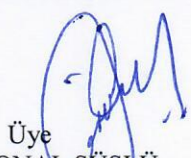
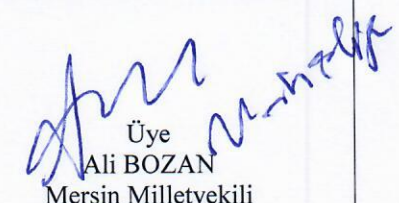
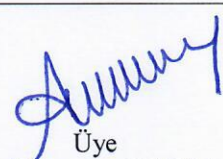
Gündem : D28-12440 Numaralı Dilekçe ve Aynı
Mahiyetteki 12 Dilekçe

Yasama Dönemi : 28

Yasama Yılı : 3

Tarih : 14/05/2025

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın haklarındaki Başkanlık Divanı kararlarına itirazı üzerine görüşülen D28-12191, D28-11994, D28-12440, D28-12676, D28-13073, D28-13132, D28-14967, D28-15115, D28-15344, D28-15361, D28-15426, D28-16709 ve D28-16712 numaralı dilekçelerin, TBMM İçtüzüğü'nün 116 ve 117'nci maddeleri gereğince karar konusu olamayacağına karar verilmiştir.

 Başkan Sunay KARAMIK Adana Milletvekili	 Başkanvekili Ahmet Salih DAL Kilis Milletvekili	 Sözcü Süleyman ŞAHAN Yozgat Milletvekili
 Kâtip Behiye EKER İstanbul Milletvekili	 Üye Mehmet TAYTAK Afyonkarahisar Milletvekili	 Üye Nurhayat ALTACA KAYIŞOĞLU Bursa Milletvekili
 Üye Ahmet Baran YAZGAN Edirne Milletvekili	 Üye İbrahim ARSLAN Eskişehir Milletvekili	 Üye İdris Nebi HATİPOĞLU Eskişehir Milletvekili
 Üye Ertuğrul KAYA Gaziantep Milletvekili	 Üye Yıldız KONAL SÜSLÜ İstanbul Milletvekili	 Üye Ali BOZAN Mersin Milletvekili
 Üye Metin ERGUN Muğla Milletvekili	 Üye Cevahir Asuman YAZMACI Şanlıurfa Milletvekili	